

blifvit gjord, och vore önskligt, att flera vårdares af provincial-landtmäterikontoren tid skulle medgifva dem att träda i G. Thiléns fotspår.

En annan utkommen karta är: *Suomenmaan Kartta* valmistettu vuonna 1861 C. W. Gyldeniltä. Författaren är berömligen känd genom sina skrifter rörande landets statistik och skogsskötseln. Om vi icke äro orätt underrättade, har man också att genom Hr Gyldéns försorg vänta en fullständig karta öfver landet. Den här ifrågavarande är egentligen
10 blott en orografisk och hydrografisk karta. Så vidt vi finna, har också ingen annan karta berg och höjdsträckningarne så väl markerade som denna. Af vattnen äro deremot endast de betydligare upptagna. Förträffligt lämpar sig kartan genom sin reda till väggkarta för skolorna. Likasom den förut nämnda öfver Kuopio län, äro på densamma vattnen blåa. Och detta ökar i icke ringa grad dess användbarhet. Den är ett vackert arbete att påse, men lider såsom alla större kartor öfver Finland af det obäkligt aflånga formatet, vålladt af den stora Lappska påbyggnaden. Monne det icke vore skäl att alltid afskåra denna och införa den i mindre skala i ett hörn af kartan.

Stieler'in Koulukartta. Turussa 1861 – är en samling af 12 små
20 Stiellerska kartor med Finska namn. De äro äfven dessa från Perthes officin i Gotha, således endast titelbladet från Åbo. De utgöra en välkommen gåfva för de Finska skolorna.

J. V. S.

41 OM BRÄNVINSBESKATTNINGEN.

Litteraturblad n:o 12, december 1861

30 Vi torde icke misstaga oss, om vi hålla före, att det i Kejs. Senatens protokoll af den 4 Maj under 38:o upptagna förslaget till bränvinsbränningens frigifvande och högre beskattande kommer att blifva en af de vigtigaste frågorna för första Landtdag och således äfven för Utskottets öfverläggningar.

Frågan har sin stora vikt icke blott för afgörandets deröfver inflytande på bränvinstillgången och konsumtionen i landet, utan äfven med afseende derpå att, såsom vi i en föregående artikel visat, och såsom äfven eljest känt är, statsverkets närvarande tillgångar icke
40 medgifva främjandet af de åtgärder för landets andliga och materiela förkofran, hvilkas oundgänglighet man allmänt lärt sig inse. Vi tala om folkskolorna, förhöjandet af skolläraresas i landet aflöning, jernvägarne, sjöfällningarne, strömmrensningar och mossors uttorkande. Men den föreslagna beskattningen skulle äfven befria jorden från den nu utgående bränvinsskatten; och det synes icke ogörligt att en del deraf kunde användas äfven för att eljest lätta skattebördan på jorden.

Vi hänvisa i frågan till en artikel i detta blad årgången 1859 N:o 9, hvilken benäget meddelade med N–n undertecknade artikel säkert är den i ämnet mest upplysande, som i den inhemska pressen varit synlig. Man må, om man så vill, något afpruta på den af Förf. gjorda
50 beräkningen för den närvarande bränvinskonsumtionen i landet, hvilken af honom uppskattas till 11 millioner kannor, af hvilket quantum 6 3/10 millioner kannor skulle tillverkas i Finland 4 7/10 millioner på oloflig väg inpraktiseras. Men stor kan afprutningen i hvarje fall icke blifva; och till och med en subtraktion af en eller två millioner kannor har föga att betyda.

Af samma artikel läres, att bränvinstillverkningen i Sverge före 1855, då den nya bränvinslagen beslöts, utgjorde enligt lägsta beräkning 33 millioner kannor. År 1857 skulle den nedgått till 15 1/4 millioner. Enligt en annan uppgift, tagen ur propositionen till förhöjd beskattning 1860, utgjorde den

1855/56: 11 445 000 k:r

56/57: 12 513 000 »

57/58: 14 980 000 »

58/59: 14 446 000 »

59/60: 14 913 558 »

10

Dessa data gifva vid handen, att väl tillverkningen efterhand åter ökats, men att den icke ännu uppgått ens till hälften mot, hvad den var, före den nya lagens införande. Medeltillverkningen för sagde år utgör nemligen 13 345 000 kannor. Dock är tillverkningens tendens att stiga obestriddlig. Äfvenså medgifves det, att den minskning i konsumtionen, som de första åren spordes, tyvärr icke mera visar sig, utan att tvärtom rusdryckens omåttliga bruk åtminstone i städerna är i märkbart tilltagande.» Sistanförda resultat kan hafva många orsaker; men en bland dessa är utan tvifvel den, att i de Svenska städerna ett så stort antal krogar finnas, och att utskänkningsrättigheten ger kommunerna inkomster. I hvarje fall kan man endast af en stigande bildning vänta större nykterhet. Men att på något håll äfven i Sverge supandet aftagit, bevisas enkelt deraf, att tillverkningen är mer än hälften mindre än före 1855. Och man kan icke tvifla derpå, att det är i allmogens hus och hem det dagliga förtärandet af bränvin minskats.

20

Författaren till sagde artikel förordar för Finland »husbehofsbränningens fullständiga upphäfvande och ersättande med fabriksmessig bränvinstillverkning under sträng daglig kontroll och med hög beskattning.» Det antages, att konsumtionen då skulle nedgå i samma proportion som i Sverge, eller här till *fem* millioner kannor, hvilket allt ännu skulle utgöra 3 kannor för hvarje invånare, qvinnor och barn medräknade. Skatten åter föreslås till 30 kopek, hvarigenom bränvinets pris likväl icke skulle stiga högre, än till 75 kopek pr kanna. Skulle lurendrejeriet afskäras, skulle alltså statsverket vinna en årlig inkomst af 1 500 000 rubel brutto, således om nuvarande bränvinsskatten 120 000 rubel ungefär afräknas, en ökad inkomst af 1 380 000 rubel. Förf. beräknar för kontrollen icke mindre än 400 000 rubel. I Sverge har all statens omkostnad för ändamålet icke utgjort mera än 4 proc.; således enligt samma beräkning i Finland – S:r Rub. 55 200 ungefär. Denna summa skulle utgå endast till kontrollerande af fabrikationen. Härtill kommer nu ökad kostnad för lurendrejeriets hämmande. Man skulle tycka, att redan med 100 000 rubel använda för detta ändamål något skulle kunna uträttas, isynnerhet om härtill lägges priset på den konfiskerade varan. Afdrages också t. ex. 124 800 rubel såsom kostnad för denna bevakning, skulle återstå netto årlig inkomst för statsverket 1 200 000 rubel silfver.

30

40

Genom lurendrejeriet bör inkomsten just icke minskas, då väl vanlig skatt borde betalas för hvarje konfiskerad kanna.

Skulle nu ytterligare af totalinkomsten 1/6del, enligt beräkningen 200 tusen rubel, bestämmas till lindring af jordskatten, skulle detta belopp sammanlagdt med försvinnandet af den nuvarande bränvinsskatten motsvara en fjerdedel af ordinarie räntan från jorden till kronan.

50

Men det vore i vår tanke icke en riktig statshushållning, om statsverket skulle behålla dessa 200 tusen rubel, och i stället jordräntan förminskas. Det blir väl nödvändigt att nedsätta denna ränta för *en del*

af jorden, d. v. s. genom en skattejemkning; men *all* oprivilegierad jord är ingalunda högt beskattad. Denna skattejemkning är en sak för sig. Det må också anses för önskligt, att all jordränta skulle utbytas mot en inkomstskatt såsom mera rationel, ledande till en rättvisare beskattning. Men detta hör icke hit. Hvad statsverket genom sådane förändringar skulle förlora, komme väl att ersättas genom inkomstskatt på de näringar, som hittills litet eller intet bidragit till dess uppehållande.

10 Det vore derföre i vår tanke rättast, att sagde sjettedel af bränvins- skatten skulle utdelas åt landtkommunerna i proportion efter folk- mängden, för att af dem användas efter behag. Den skulle sålunda i hvarje fall komma att lätta jordens skattebördor. Kommunerna skulle vidare härigenom intresseras i hämmandet af smuggling och lönbrän- ning. Förslaget är icke vårt, utan för något år sedan framställt af en insändare i Finl. Allm. Tidning, då vi äfven påpekade dess fördelar. För att höja sagde intresse, kunde äfven någon del af priset för det konfiskerade anslås åt den församling, inom hvilken konfiskationen skett. Det måste alltid blifva mera fruktbringande, att medlen använ-
20 das till kommunens nytta, emedan den lättnad i kommunalutskylder, sålunda uppstår, blir rättvisare fördelad, och emedan utsigten till ett sådant utan uttaxering tillkommet bidrag till kommunens kassa skulle göra bondeståndet beredvilligare att afstå från husbehofsbränningen. Ty de egentliga brännarena och spekulanterna äro på de flesta orter äfven de, som bestämma valet till en landtdag och derigenom instruk- tionen för ombudet. Men då hela häradet får ett handgripligt intresse i att motarbeta deras vinningsbegär, kommer också så att ske.

30 Skulle skatten komma att uppgå till det antagna beloppet, kunde åtminstone 500 000 rubel årligen användas för jernvägsarbeten, antingen direkt eller såsom ränta och amortissement på ett jernvägslån af minst 10 millioner, eller, hvad som otvifvelaktigt vore fördelaktigast, delvis för att vid garanti till något jernvägsbolag af vissa procent på anläggningskapitalet lemna en säker tillgång till möjliga utbetalningar på denna räntegaranti.

För skolväsendet, folkskolorna inberäknade, sjöfällningar, ström- rensningar och mossodlingar skulle då ännu återstå 1/2 million. Och till vidare torde 250 tusen rubel för skolväsendet blifva mer än tillräckligt. Återstoden, använd för öfriga ändamål, vore i Finlands förhållanden en *embarras de richesse*.

40 Sådane utsigter äro så lockande, att de borde öfvervinna hvarje motstånd mot husbehofsbränningens afskaffande. Det är dock ett ytterligare medel för dettas besegrande, att föreslå den nya bränvins- bränningsordningens införande endast på viss tid. Också tillhör det arten af en bevillning, såsom den nya bränvins skatten vore, att den endast för viss tid bestämmes. Någon kortare period än tie år torde likväl icke kunna ifrågasättas, emedan ingen för en kortare tidrymd riskerar anläggningen af större brännerier för fabrikationen.

50 En följd häraf blefve dock, att, om en del af bränvins skatten skulle anslås för jernvägar, denna del icke torde kunna användas annorlunda, än direkt till sådanes bekostande, icke till betäckande af ett amortis- sementslån på längre tid; ty för det senare ändamålet kunde inkomsten anses osäker, hvaremot intet skulle hindra att genast företaga ett jernvägsarbete, om ifrågavarande andel antages till 1/2 million, beräk- nad till en kostnad af fem millioner, och att genom upptagande af lån, betalbart inom de tie åren, utföra detsamma t. ex. på fem år. Anslaget för skolväsendet deremot skulle ständerna i hvarje fall se sig förbundna

att på ett eller annat sätt betäcka, äfven om efter de tie årens förlopp, på grund af vunnen erfarenhet, bränvinslagstiftningen komme att förändras.

Kanske kan statsverket, om freden i Europa fortfar och i Amerika återställes, genom kronoskogarnes afkastning och ökade tullinkomster komma i tillfälle att lemna anslag till folkskolors inrättande, äfven om ingen bevillning ökar statsinkomsterna. Men med jernvägsarbetena är det till vidare slut, och detta till stor skada för landet, emedan gagnet af den snart färdiga banan blir jemförelsevis ringa, om den icke fortsättes, alltså det deri nedlagda kapital ingenting afkastar, emedan vidare den förhandenvarande arbetsstyrkan, som för det mesta utgöres af redan vana och disciplinerade arbetare, måste upplösas, och äfven det i arbetsmaterielen fästade kapital komme att ligga dödt, emedan aflöningarne för befålet måste komma att fortfarande utgå, utan att andra arbeten finnas, hvilkas ledning kunde sysselsätta detsamma, och slutligen och förnämligast emedan det välstånd, nya jernvägar skulle fostrat och främjat, kommer att uteblifva.

Hvad Utskottets handläggning af denna fråga angår, är det lätt insedt, att den måste leda tanken på penninge- och beskattningsförhållandena i landet öfverhufvud. Ehuru bränvinsbeskattningen är af den art, att den måste anses vara den lämpligaste form för en skattebevillning – om man nemligen icke antager, att all bränvinstillverkning borde och kunde förbjudas – så går naturligtvis äfven denna skatt ur Finska folkets ficka, som man säger, och ökar den allmänna skattebördan. Den förtjenst, bränvinsbrännaren förut haft, komme att till en del gå in till statsverket, ehuru visserligen icke till skattens hela belopp, emedan den fabriksmessiga bränningen ger 25 procents större afkastning. Det kan då synas påkalladt, att Utskottet underdånigst anhåller, det grunder till en skattejemkning för den egentliga jordskatten måtte Landtstånderna föreläggas, på det att genom en sådan jemknings verkställande det mest tyngande i den gällande beskattningen må aflägsnas.¹ Likaså vore det högst nödvändigt, att Ständerna skulle för sin del besluta, att utgörandet af onera efter rök måtte upphöra, emedan derigenom de mindre jordegarena lida orättvisa, och jordklyfningen motarbetas. Emedan dock denna åtgärd rörer de sålunda aflönades rätt, borde naturligtvis denna skyddas, och förändringen införas allteftersom de nuvarande rättsinnehafvarena afgå. Ett förslag till Ständerna i denna syftning synes alltså äfven böra höra till Utskottets önskningsmål.

Vidare skulle det säkert af landet med tacksamhet mottagas, om Regeringen ville höra Ständerna angående Tulltaxan i dess helhet eller i vissa delar deraf, förnämligast angående skyddstullen för vissa fabrikater. Ty det är afgjord sak, att en så hög skyddstull, som den i

¹ Vi anmärkte i N:o 10 en origtig uppgift af tidningen Barometern rörande jordskatten. Detta blad, finna vi, har i sitt svar tagit sak på bak. Det var nemligen det origtiga och förvillande i dess jemförelse mellan sagde skatt och inkomstskatten i England vi rättade. Barometern sade, att en af bladet uppgifven skatt om 34 proc. på det i jorden nedlagda grundkapital visar beskattningen på inkomsten af jordbruket i Finland; hvaremot inkomstskatten i England uppgår endast till 3 3/4 proc. Det är denna jemförelse, som är egnad att förvilla allmänheten. Ty allestädes, äfven i England, beräknas inkomstskatt *icke blott på kapitalet utan äfven på arbetet*. I England utgör den 3 3/4 proc. på båda sammanlagda, och den kan alltså vara 30, 40, 50 proc. eller mera på det i en rörelse nedlagda kapitalet. Icke heller hjälper det, att med Barometern afdraga den lejda arbetarens aflöning. Ty denne betalar i England, om hans årsinkomst uppgår till 150 pund, skatt på dessa sin inkomst likasom arbetsgifvaren på sin.

flera fall bestående, hämmar produktionen i landet och med den landets förmåga att bära skattebördorna. Äfvenså utgöra de närvarande penningförhållandena och den af dem beroende för landet ofördelaktiga vixelkursen ett mäktigt hinder för den materiela utvecklingen. Den för jordbruket mest tryckande verkan deraf är omöjligheten att bringa Hypoteksföreningen till stånd och stegringen af priset på alla från utlandet hemtade nödvändighetsartiklar. Har man icke därförinnan att hoppas en reform i denna viktiga angelägenhet, vore det mest önskvärda, att Landtdagen äfven i den måtte höras, isynnerhet som

10 frågan i sjelfva verket sammanhänger med Borgå landtdags angående landets myntväsende fattade beslut.

J. V. S.

42 ANMÄRKNINGAR TILL LITTERATURBLAD 1861

FÖRSLAGET TILL FÖRORDNING OM SÅGVERKS ANLÄGGANDE OCH BEGAGNANDE.

20 *Litteraturblad n:o 2, februari 1861*

Den ärade Förf:s något dunkelt uttryckta mening om framtiden, att skogsbrist i vissa delar af landet skulle göra utflyttning till varmare länder nödvändig, synes icke väl stå tillsamman med hans förut yttrade åsikter. Något intrång i eganderätten genom förbud för export af mindre dimensioner kan han icke begära. Och Förf. måste väl tro att »ökad efterfrågan» och »stegradt värde» skall föranleda äfven den enskilda till »skogens vårdande och omhågnande». Så snart timmer till bygnader i hemlandet betalas blott *en* kopek högre än dylikt virke till export, upphör med all säkerhet exporten. Så länge detta

30 icke sker, äro efterfrågan och värde ännu för ringa. Skulle icke botemedlet ligga häri, så skulle t. ex. Engelsmännen, som icke hafva något skydd mot guldexporten, längesedan allesamman emigrerat till guldrikare länder. Ty Engelsmannens behof af guld är icke mindre, än Finnens behof af skog. Det kan visst hända och har, ehuru icke i följd af export, redan händt, att i en eller annan trakt timmerskogen tager slut, förrän den för inhemsk konsumtion betalas så högt, att export blir omöjlig. Men behofvet skall då fyllas från andra trakter tills ny skog uppvuxit. Och det är säkert, att skogen skall vexas, endast

40 den får värde. Der landet försörjes med sitt behof ur kronans skogar, der kommer visst den enskilda skogsodlingen att för längre tid försvinna. Men der detta icke kan ske, der skall nöden tvinga fram skog. Man resonnerar i vår tanke falskt, då man anför: i det eller det landet har kultur blifvit omöjlig af skogsbrist. Den har blifvit omöjlig, emedan ett håg- och kraftlöst slägte låtit all skog förödas. Mot sådant hjälper icke ens dörens öppnande för emigration. Att dermot skog för export, d. v. s. utöfver landets behof, endast genom statens försorg kan produceras, derom kan man vara fullt öfvertygad, äfvensom, att det icke sker, om ej statsverket i en framtid i sina skogar har en god

50 inkomstkälla.

Red.